

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА КАНАДИ ЩОДО КОРИННИХ НАРОДІВ: СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ ПРОБЛЕМАТИКИ

Проблемам державної політики щодо корінного населення Канади присвячена велика кількість публікацій політологічного, соціологічного та історичного характеру. Ці проблеми розроблялися та продовжують вивчатися далі в канадській суспільствознавчій науці, а також меншою мірою в науковій літературі деяких інших країн, зокрема Російської Федерації, Сполучених Штатів Америки, Австралії та Нової Зеландії. Географія країн, в яких проводяться дослідження по тематиці корінного населення Канади зумовлена тим, що у вище перелічених країнах помітний відсоток населення якраз і складають корінні народи.

На жаль, у вітчизняній політичній науці відсутній комплексний підхід до дослідження питання державної політики Канади стосовно корінних народів. Але досвід такої країни, як Канади, безперечно, міг би стати в нагоді українським центральним та місцевим органам влади при вирішенні питань міжнародного спілкування. Тому ми вважаємо обрану тему дослідження надзвичайно актуальною для сучасної української науки.

Виходячи із вищезазначеного, мету нашої розвідки ми можемо сформулювати як аналіз стану наукової розробки проблеми державної політики Канади щодо корінних народів. Також сформулюємо основні завдання дослідження:

- простежити особливості наукового дослідження проблематики державної політики Канади стосовно корінних народів у канадській політичній науці;
- проаналізувати доробок західних вчених із окресленої проблематики;
- виокремити джерела та літературу, які можуть стати в нагоді вітчизняному досліднику державної політики Канади щодо корінних народів.

Для дослідника, який займається проблематикою корінного населення в Канадській Федерації, державної політики щодо нього, обов'язково в нагоді стане електронне видання „Словника канадської біографії он-лайн” [8], в якому можна знайти початкову інформацію про життя і діяльність найбільш відомих осіб на території сучасної Канадської Федерації в період з 1000 по 1930 рр. Зазначене електронне видання являє собою цифрову версію відомого в Країні кленового листка „Словника канадської біографії” [7], який складався з тринадцяти томів та у всі часи був початковою точкою для дослідження канадських суспільних наук.

Ще одним виданням, з якого варто розпочати бібліографічне дослідження державної політики Канади щодо індіанців, метисів та інуїтів є відома праця під редакцією Роберта Дж. Сартіса „Канадська політика щодо корінного населення: вибіркова бібліографія” [2], яка була підготовлена Бібліотекою центру Ньюберрі для бібліографічної серії публікацій з історії північноамериканських індіанців. Зазначена праця являє собою загальну роботу, але при необхідності більш вузького дослідження можна знайти бібліографічні збірники на досить специфічну тематику, як, наприклад, збірник, укладений І. Бруксом та А. Маршалом „Освіта корінного населення в Канаді та Сполучених Штатах: бібліографія” [15].

Варто зазначити, що більшість канадських наукових журналів з історії та політології періодично друкують статті, присвячені не тільки корінному населенню цієї країни, але й безпосередньо аналізу державної політики щодо індіанців, метисів та інуїтів. Проте існують видання, які присвячені виключно тематиці дослідження місця і ролі корінного населення в поліетнічному суспільстві Канади. Це, наприклад, „Канадський журнал корінних студій” [3], який випускається Університетом Брендона та „Огляд корінних судій” [16], який випускається Саскачеванським університетом. В обох журналах періодично з'являються статті з ексклюзивними матеріалами, присвяченими індіанцям, метисам та інуїтам („Огляд корінних студій” Саскачеванського університету більше спеціалізується все-таки на дослідженні питань, пов'язаних із індіанцями та метисами, оскільки саме вони складають переважну більшість корінного населення провінції Саскачеван).

Також варті уваги дослідника журнали, які є скоріше регіональними, а не загально канадськими, такі, як наприклад, „Recherches amérindiennes au Québec” [21], який виходить в провінції Квебек французькою мовою і присвячений проблемам корінного населення виключно цієї провінції.

Покоління канадських дослідників та студентів у вищих навчальних закладах вивчають творчу спадщину новозеландського антрополога, який як не дивно, присвятив своє життя вивченню корінного населення на іншій стороні земної кулі. Мова іде про Даймонда Дженнеса та основну його працю „Індіанці Канади” [10], яка вперше вийшла в світ у 1932 р., проте витримала багато видань. Звичайно, матеріал, представлений у роботі по етнографії індіанців Канади має неабиякий інтерес для науковця навіть у наш час, проте з точки зору тематики нашого дослідження нас більше цікавлять розділи книги, присвячені соціальній та політичній організації корінного населення Країни кленового листка. Особливо важливим є матеріал, присвячений впливу європейців на Новий Світ та його мешканців з періоду його відкриття до нашого часу.

Також цікавий матеріал про розвиток взаємовідносин корінного населення із англійцями і французами, взаємовплив їх культур та проникнення європейських політичних інституцій у життя місцевих народів був представлений у ґрунтовній роботі канадського дослідника Алана МакМіллана „Корінне населення та їх культури в Канаді: антропологічний огляд” [12].

Не можна пройти повз інші роботи канадських дослідників, які фокусуються на тематиці проникнення взаємовпливів, в тому числі, як ми говорили вище, і політичних інституцій. Це праці Селвіна Дюдні та Франкліна Арбакла „Ім доводилося виживати: корінне населення Канади” [5] та Аліс Кехоу „Індіанці Північної Америки: докладний опис” [11].

На нашу думку, варто підкреслити той факт, що в канадській науковій літературі стосунки корінного населення з іммігрантами Європи та інших частин світу займають помітне місце. Це можна пояснити тим, що саме досліджуючи

взаємопроникнення культур, можна знайти відповіді на багато питань сьогодення. Одним з перших канадських науковців, яких почав розробляти цю тематику, був Палмер Паттерсон, який у своїй роботі „Канадські індіанці: історія з 1500 р.” порівняв досвід британців як колоністів у Північній Америці з їх досвідом у інших частинах земної кулі [17]. Вищенаведене дослідження П. Паттерсона вважається одним з перших з даної тематики, хоча варто відмітити, що він взяв за основу корінне населення північно-західного узбережжя Канади, яке як відомо, зазнало впливу британців пізніше, ніж наприклад, східне узбережжя.

Відмінні від П. Паттерсона підходи і методи дослідження містяться у роботі широковідомого канадського науковця Джона Міллера „Хмарочоси закривають небеса: історія відносин індіанського та білого населення в Канаді” [13]. Цінність цього дослідження полягає в тому, що на відміну від попереднього науковця, який намагався аналізувати історію стосунків між корінним населенням та британцями за п'ять століть одними і тими самими методами, Міллер у своїй роботі застосовує відмінні підходи до дослідженні в залежності від часу, про який іде мова. Варто відмітити, що ця робота не була одразу зустрінута критиками в наукових колах Канади з ентузіазмом, тому що вони вважали цю палітру підходів скоріше надуманою, ніж необхідною. Ми не будемо вдаватися у цю полеміку, відмітимо лише, що на нашу думку, найбільша цінність праці Дж. Міллера полягає у її аналітичності, у виокремленні причин військових союзів корінного населення з британцями та французами та їх дослідженні. Також помітне місце в роботі займають аналіз причин появи перших громадських організацій корінного населення та їх подальший розвиток.

Деяко інші підходи при дослідженні корінного населення та його місця в канадській державній політиці були використані в праці Олів Дікасон „Перші народи Канади: історія націй-засновників від найдавніших часів” [6], яка є досить цінним джерелом для дослідження індіанців, метисів та інуїтів Країни кленового листка. Особливість підходу Дікасон до досліджуваної тематики полягає в тому, що починаючи з перших розділів своєї роботи, вона говорить не про корінне населення Канади в цілому і навіть не ділить їх на індіанців, метисів та інуїтів, а заглиблюється ще детальніше у племінні відмінності між ними. Фактично вона розглядає кожну культурну групу корінного населення окремо, що є цінністю її роботи. Також безперечною цінністю її праці є величезна кількість фактичного матеріалу, зібраного дослідницею під час її подорожей Канадою. Величезна кількість посилань дозволяє читачу продовжити дослідження вже зі специфічної вузької тематики самостійно. Тому ми можемо зробити висновок, що праця О. Дікасон може бути настільною книгою для кожного дослідника корінних народів у Канадській Федерації.

Отже, дослідивши основні роботи по історії і ролі корінного населення в поліетнічному канадському суспільстві, ми приходимо до висновку, що в канадській науковій літературі достатньо ґрунтовно і якісно велися дослідження з цієї тематики у всі часи.

Від загальних робіт по корінному населенню Канади перейдемо до аналізу більш вузьких досліджень з цієї тематики. Як ми вже зазначали вище, нас цікавлять роботи, пов'язані із державною політикою Канади щодо корінного населення.

Перш за все нам слід звернути увагу на роботи, пов'язані з аналізом загальних принципів цієї політики. Після появи „Закону про індіанців” у 1876 р., починають з'являтися праці канадських науковців, які аналізували причини його появи, вплив на корінне населення у різних регіонах Країни кленового листка та можливі доповнення, яких він потребував.

В цьому контексті, слід звернути увагу на комплексне дослідження, проведене науковцями „Центру дослідження угод та проблем історії” при Департаменті зі справ корінного населення та розвитку Півночі. Цікава праця з'явилася у 1978 р. під назвою „Історичний розвиток „Закону про індіанців” [22], за загальною редакцією Джона Леслі та Рона Магуайра. У своєму дослідженні група науковців досліджує еволюцію вищезазначеного нормативно-правового акту, необхідність його запровадження та необхідність внесення поправок і доповнень до нього. Робота є цінною тим, що пояснює політичні причини внесення конкретних доповнень до закону, зважаючи на тогочасну ситуацію у внутрішньополітичному розвитку Канади.

Ще одним цікавим дослідженням науковців центру є робота Брайана Тітлі „Вузьке бачення: Дункан Кампбел Скот та управління справами корінного населення в Канаді” [24], яка аналізує перебування на посаді голови Департаменту у справах корінного населення Дункана Кемпбела Скота. У праці аналізуються причини здійснення тієї чи іншої політики федеральним урядом Канади щодо корінного населення, прийняття політичних рішень та те, яким чином цю політику виконував Департамент під управлінням Д. Скотта.

Важливими працями, які досліджують основи канадської державної політики щодо корінного населення, є також роботи Джона Леонарда Тейлора „Канадська політика щодо корінного населення у міжвоєнний період з 1918 по 1939 рр.” [23]. Як вже зрозуміло із назви, автор праці аналізує політику уряду Канади щодо корінного населення у 20-30 рр. ХХ ст. Варто відмітити, що вказана праця є досить цікавим дослідженням з вказаної тематики у міжвоєнний період.

Значення „Білої книги” 1969 р. та її вплив на відносини між федеральним урядом та корінними народами Канади аналізуються у праці Саллі Вівера „Творення канадської політики щодо корінного населення: приховані наміри (1968-1970 рр.)” [26]. Про значення цього документу для корінного населення буде йти мова трохи нижче у нашому дослідженні, проте С. Вівер детально аналізує причини, які спонукали федеральний уряд Канади видати його у 1969 р., а також досліджує реакцію корінного населення та їх громадських організацій на нього.

Як відомо, найбільше корінне населення представлено у степових провінціях та канадському Заході. Тому, власне кажучи, і не дивно, що основні дослідження з проблематики, пов'язаної із корінним населенням, ведуться у наукових інституціях, які знаходяться там. Більш того, науковці із університетів Манітоби, Саскачевана, Альберти та Британської Колумбії досліджують не тільки загальні риси державної політики щодо корінного населення, але і яким чином ця політика втілювалася конкретно на місцях у їхніх рідних провінціях. Цим їхні дослідження є особливо цікаві.

Але це не означає, що питанням втілення федеральної політики щодо корінного населення на місцях займаються науковці тільки з вищезазначених регіонів та інституцій. Яскравим прикладом цього може бути праця дослідника з Торонто Джеральда Фрізена „Канадські прерії: історія” [9]. Декілька розділів роботи присвячені політиці британської адміністрації та канадських урядів щодо корінного населення до і після 1867 р. відповідно у степових провінціях, які заселені в основному

метисами та індіанцями. У своєму дослідженні Фрізен стверджує, що розвиток регіону був би не можливий без праці корінного населення, яке проживало там. Як і більшість дослідників цього регіону, він акцентує свою працю на аналізі подій XIX ст.

На відміну від Фрізена, інший відомий канадський науковець Жан Барман у своїй праці „Захід на Заході: історія Британської Колумбії” хоч і акцентує свою увагу на корінному населенні канадського заходу та Британської Колумбії зокрема, аналізує ситуацію в Канаді в цілому [1]. Варто відмітити, що в цілому, на нашу думку, робота Ж. Бармана поступається праці Дж. Фрізена, особливо в плані аналізу статистичних даних. Проте вона також є цінним джерелом для дослідження державної політики Канадської Федерації щодо корінного населення.

Звичайно, література, яка видається в Країні кленового листка по питаннях, пов'язаних із корінним населенням інколи може бути вузькоспеціалізованою. Ми маємо на увазі те, що в Канаді рідко публікуються книги з загальною назвою „Корінне населення Канадської Федерації”. Найчастіше це праці, присвячені або дослідженню якогось конкретного племені або принаймні групи племен. Виходячи з того, що ми вже згадували вище, в Канадській Федерації більше шести сотень племен; можна уявити, який це об'єм літератури.

З іншого боку, є тематика, яка є спільною для більшості представників корінного населення Канадської Федерації, за виключенням метисів та інуїтів. Насамперед це процес укладання угод із федеральним урядом Канади. На нашу думку, для статусних і нестатусних індіанців Канади дослідження історії угод, процесу їх укладання, умов, при яких вони були укладені, є найбільш актуальними темами дослідження. Тому серед авторів праць з одинадцяти найбільших укладених із федеральним урядом Канади угод є багато представників корінного населення.

Звичайно, важливим джерелом для дослідження є спогади самих учасників укладання цих угод. Цікавим першоджерелом є спогади Александра Морріса, чиновника від федерального уряду Канадської Конфедерації, який брав участь у підписанні деяких із вищезгаданих угод. Свої мемуари Морріс опублікував вже у 1880 р., але вони перевидаються регулярно, останній раз у 1991 р. Останнім часом спогади А. Морріса можна знайти в мережі Інтернет [14].

Так само цілі розділи, присвячені аналізу урядових угод із корінним населенням можна знайти в змісті вищезгаданих робіт. Однією з таких праць є дослідження Дж. Фрізена „Канадські прерії: історія” [9]. В ній історик досліджує процес підписання угод у 70-их рр. XIX ст., їх наслідки та значення для корінного населення країни.

Метисам як одній із груп корінного населення надається багато уваги у канадській літературі. Перш за все завдяки тому, що метиси, завдяки торгівлі хутром із мігрантами, фактично поставили на ноги канадські північні території. З цієї літератури насамперед слід згадати спільну працю двох дослідниць Жаклін Пітерсон та Дженніфер Браун „Нові люди: бути і стати метисом в Північній Америці” [19].

Відомим дослідником державної політики щодо метисів у Канадській Федерації є політолог Дональд Пуріч, який у своїй праці „Метиси” дослідив не тільки історію цієї групи корінного населення в Країні кленового листка, але і визначив, чому у Канаді існують різні тлумачення цього терміну [20].

Але всі з перерахованих вище книг були видані у 90-их рр. XX ст. або ще раніше. Спробуємо дослідити, що було видано в Канадській Федерації з тематики державної політики щодо корінного населення в останні роки (під „останніми роками” ми маємо на увазі початок XXI ст.).

Перш за все, на нашу думку, слід звернутися до праці колективу авторів під керівництвом Джеррі Вайта „Умови проживання корінного населення: дослідження як основа суспільної політики” [27]. У цій книзі група канадських науковців стверджує, що для правильного і чіткого розуміння проблеми корінного населення в сучасному поліетнічному суспільстві Канадської Федерації потрібно спиратися виключно на наукові дослідження. Тобто, до вирішення проблеми потрібно підходити з холодною головою та гарячим серцем. Крім доведення цієї очевидної істини, науковці аналізують також результати змін до „Закону про індіанців”, які набули чинності у 1985 р. (ми маємо на увазі Законопроект С-31). Звичайно, це дуже дискусійна тема в канадському суспільстві. Науковці простежують, яким чином цей нормативно-правовий акт вплинув на життя індіанців, метисів та інуїтів у Канадській Федерації, яким чином покращилося чи погіршилося їх матеріальне становище в зв'язку із цим. Особливо слід відмітити той факт, що автори роботи багато уваги приділяють питанням мобільності членів канадського суспільства. Відомо, що на початку нашого століття люди не сидять на одному місці, але постійно рухаються у пошуках кращої роботи, кращої освіти, кращого місця проживання, кращої долі, кінець-кінцем. Декілька розділів дослідження якраз і присвячені аналізу тенденцій внутрішньої міграції корінного населення Країни кленового листка.

Зрозуміло, що одним з аспектів соціальної політики будь-якої держави є піклування про добробут та здоров'я її громадян. В контексті цього, цікавим є дослідження трьох канадських науковців Деббі Пірс, Дебори Шварц та Лорейн Гривз щодо боротьби федерального уряду Канадської Федерації із тютюнопалінням серед корінного населення. В своїй праці „Без подарунку: тютюнова політика та корінне населення в Канаді” авторки систематично підходять до дослідження розповсюдження цієї звички серед індіанців, метисів та інуїтів, наводячи жахливу статистику смертельних випадків серед них, які були викликані саме тютюнопалінням [18]. Науковці вивчають історію тютюнопаління як явища, звичного корінному населенню Північної Америки і Канади зокрема. Вони наводять сумні цифри, досліджуючи які, можна прийти до висновку, що ця звичка фактично вбиває аборигенів Країни кленового листка. Більше того, авторки стверджують, що обов'язком федерального уряду Канади є проведення політики по викоріненню тютюнопаління взагалі.

Ми не дарма навели приклад роботи трьох канадських жінок-науковців. На нашу думку, в Канадській Федерації останнім часом з'явилася тенденція піклування не тільки про здоров'я і благополуччя корінного населення. Останнім часом федеральний уряд Канади визнає, що в попередні роки його політика по відношенні до корінного населення була далекою від ідеальної. Результатом цього стає поява численних праць науковців, така як дослідження Вейна Воррі „Закінчуючи відмовки: розуміння проблем корінного населення” [25]. Робота присвячена вивченню питання сучасного становища корінного населення Канадської Федерації та політики федерального уряду щодо нього. Автор аналізує роки і століття, коли попередні уряди проводили щодо індіанців, метисів та інуїтів фактично політику асиміляції, намагаючись змішати їх разом з

некорінним населенням так, як це було їм вигідно. Проте цей час пройшов, зараз настав час визнавати свої помилки і, на думку В. Воррі, своєю політикою щодо корінного населення Канади федеральний уряд це демонструє. Крім цього, у книзі зібрано багато цікавого матеріалу з сучасної ідентичності корінного населення Країни кленового листка, їх унікальної культури та самобутності.

Цікаве дослідження було проведено групою науковців із Коледжу Колорадо. Під редакцією професора політичних наук Кертиса Кука було проведено дослідження, наслідки якого вилилися в книгу „Права та самоврядування корінного населення: досвід Канади та Мексики у Північній Америці” [4]. Дана книга є збіркою статей відомих політологів Канадської Федерації, Сполучених Штатів Америки та Мексики із досліджуваної нами тематики. І звичайно, не весь цей матеріал цікавить нас в плані написання нашої кваліфікаційної роботи. На нашу думку, найбільш цікавим та актуальним є матеріал про відносини між корінним та некорінним населенням Канадської Федерації, самоврядування у племен індіанців, метисів та інуїтів Країни кленового листка, порівняння аспектів державної політики щодо корінного населення Канади і США.

Таким чином, у результаті здійсненого аналізу канадських суспільствознавчих досліджень стосовно проблеми державної політики щодо корінного населення, можна зробити наступний висновок. Науковці цієї країни зробили вагомий внесок у дослідження минулщини і сьогодення корінного населення Канадської Федерації. Накопичено значний фактологічний матеріал, який дає змогу оцінити здобутки і досягнення корінного населення Канадської Федерації на шляху боротьби за власні права і свободи. На цей час досить важко спрогнозувати подальший розвиток індіанців, метисів та інуїтів Канади, а відповідно й досліджень з даної проблематики. Як це не прикро, на нашу думку, незважаючи на всі спроби корінного населення утвердитися в канадському суспільстві як окремої етнічної групи, асиміляційні процеси серед них, очевидно, будуть прогресувати. Однак ми стверджуємо, що досить високий рівень самосвідомості корінного населення не дозволить йому остаточно зникнути з етнічної карти Канадської Федерації. Ми можемо стверджувати, що внесок канадських вчених у дослідження і розробку проблеми державної політики Канади стосовно корінних народів є одним із факторів, який сприяє ствердженню ідентичності індіанців, метисів та інуїтів цієї держави.

Серед перспектив подальших розвідок у даному напрямку особливо слід відмітити можливість аналізу досліджень американських науковців у сфері державної політики Канади щодо корінних народів. На кордоні між США та Канадою проживають численні племена корінних народів. Тому, природно, дана тематика цікавить американських науковців. Аналіз їхніх наукових розвідок може бути суттєвим вкладом при дослідженні стану наукової розробки проблеми державної політики Канади стосовно корінних народів.

1. Barman J. *The West beyond the West: A History of British Columbia*. – Toronto: University of Toronto Press, 1991. – 450 p.
2. *Canadian Indian Policy: A Critical Bibliography* (Robert J. Surtees ed.). – Bloomington: Indiana University Press, 1982. – vi+107 p.
3. *Canadian Journal of Native Studies*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.brandonu.ca/Library/cjns/>
4. Cook C. *Aboriginal Rights and Self-Government: The Canadian and Mexican Experience in North American Perspective*. – Montreal: McGill-Queen's University Press, 2000. – 323 p.
5. Dewdney S., Arbuckle F. *They Shared to Survive: The Native Peoples of Canada*. – Toronto: Macmillan of Canada, 1975. – 210 p.
6. Dickason O. *Canada's First Nations: A History of Founding Peoples from Earliest Times*. – Toronto: McSlelland & Stewart, 1992. – 590 p.
7. *Dictionary of Canadian Biography*. – Toronto: University of Toronto Press, 1966. – Vol. 1-13.
8. *Dictionary of Canadian Biography Online*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.biographi.ca/index-e.html>.
9. Friesen G. *The Canadian Prairies: A History*. – Toronto: University of Toronto Press, 1987. – 534 p.
10. Jenness D. *The Indians of Canada*. – Toronto: University of Toronto Press, 1977. – 452 p.
11. Kehoe A. *North American Indians: A Comprehensive Account*. – Englewood: Pearson Higher Education, 2006. – 640 p.
12. McMillan A. *Native Peoples and Cultures of Canada: An Anthropological Overview*. – Vancouver: Douglas & McIntyre, 1988. – 340 p.
13. Miller J. *Skyscrapers Hide the Heavens: A History of Indian-White Relations in Canada*. – Toronto, University of Toronto Press, 2000. – 500 p.
14. Morris A. *The Treaties of Canada with the Indians of Manitoba and the North-West Territories*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gutenberg.org/dirs/etext04/tcnnd10h.htm>.
15. *Native Education in Canada and the United States: A Bibliography* (I.R. Brooks and Marshall A. M. ed.). – Calgary: University of Calgary Press, 1976. – 306 p.
16. *Native Studies Review*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://publications.usask.ca/nativestudiesreview/>
17. Patterson P. *The Canadian Indian: A History since 1500*. – Don Mills: Collier-Macmillan, 1972. – 210 p.
18. Pearce D., Schwartz D., Greaves L. *No Gift: Tobacco Policy and Aboriginal People in Canada*. – Vancouver: Centre of Excellence for Women's Health, 2008. – 90 p.
19. Peterson J., Brown J. *The New People: Being and Becoming Métis in North America*. – Winnipeg: University of Manitoba Press, 1985. – 266 p.
20. Purich D. *The Metis*. – Toronto: James Lorimer & Company Limited, 1988. – 242 p.
21. *Recherches amérindiennes au Québec*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.recherches-amerindiennes.qc.ca/revueaccueil.html>.
22. *The Historical Development of the Indian Act* (J. Leslie and R. Maguire ed.). – Ottawa: THRC, 1978. – 196 p.
23. Taylor J. *Canadian Indian Policy during the Inter-War Years, 1918-1939*. – Ottawa: THRC, 1984. – 228 p.
24. Titley B. *A Narrow Vision: Duncan Campbell Scott and the Administration of Indian Affairs in Canada*. – Vancouver: University of British Columbia Press, 1986. – 236 p.
25. Warry W. *Ending Denial: Understanding Aboriginal Issues*. – Toronto: University of Toronto Press Higher Education, 2008. – 221 p.
26. Weaver S. *Canadian Indian Policy: The Hidden Agenda, 1968-1970*. – Toronto: University of Toronto press, 1981. – 236 p.
27. White J. *Aboriginal Conditions: Research as a Foundation for Public Policy*. – Vancouver: UBC Press, 2003. – 313 p.

SUMMARY

Kozachuk O. NATIVE POPULATION IN THE CANADIAN PUBLIC POLICY: STATE OF SCIENTIFIC DEVELOPMENT OF THE PROBLEM

In the following article the state of scientific development of the problem of Native population in the Canadian public policy is analyzed. In modern Ukrainian political science there are few works dealing with this topic. But in Canada there are a lot of academics who works on it and wrote numerous books and articles. In the following article the main of them are mentioned and analyzed.